



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ**

**ΣΕ ΜΕΙΖΟΝΑ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 6 Απριλίου 2022, με την εξής σύνθεση: Μαρία Βλαχάκη, Προεδρεύουσα Αντιπρόεδρος, Άννα Λιγωμένου, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Ασημίνα Σαντοριναίου και Βασιλική Ανδρεοπούλου, Αντιπρόεδροι, Δημήτριος Πέππας, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Θεολογία Γναρδέλλη, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφιανού, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δημήτριος Τσακανίκας, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Κωνσταντίνος Κρέπης, Νεκταρία Δουλιανάκη, Βασιλική Πέππα, Γρηγόριος Βαλληνδράς και Χριστίνα Κούνα, Σύμβουλοι. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Σταμάτιος Πουλής.

Για να δικάσει: α) Την από ... (ΑΒΔ ...) προσφυγή αναθεώρησης της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «...», με τον διακριτικό τίτλο «...» ή «...», η οποία εδρεύει στην ... (επί των οδών ...), φέρει ΑΦΜ ..., εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε διά των πληρεξουσίων της δικηγόρων Χρυσούλας Πρωτόπαπα (ΑΜ/ΔΣΑ 12882) και Ελένης Ζάχαρη (ΑΜ/ΔΣΑ 30926), β) την από ... (ΑΒΔ ...) προσφυγή αναθεώρησης της ένωσης οικονομικών φορέων «...», η οποία αποτελείται από την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία ... και ΑΦΜ ... και την εταιρεία του Ηνωμένου Βασιλείου με την επωνυμία ... και ΑΦΜ ..., η οποία εκπροσωπείται νόμιμα και παραστάθηκε διά του πληρεξουσίου της δικηγόρου Αντωνίου Μπιτσάκη (ΑΜ/ΔΣΑ 80416).

Με τις προαναφερόμενες προσφυγές επιδιώκεται η αναθεώρηση της ... απόφασης του Εβδόμου Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Το Ελληνικό Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Οικονομικών, παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε :

Τις πληρεξούσιες δικηγόρους της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία ..., οι οποίες ζήτησαν την παραδοχή της προσφυγής.

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της ένωσης εταιρειών ..., ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της προσφυγής.

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, ο οποίος δήλωσε ότι επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου.

Τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος ανέπτυξε προφορικά την από ... γνώμη του και πρότεινε την απόρριψη της προσφυγής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020, σε διαδικτυακή τηλεδιάσκεψη, στις 18 Απριλίου 2022, που διενεργήθηκε μέσω της επίσημης κρατικής πλατφόρμας e:Presence.gov.gr, με τη συμμετοχή των Δικαστών που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από την Αντιπρόεδρο Ασημίνα Σαντοριναίου και τον Σύμβουλο Γρηγόριο Βαλληνδρά που είχαν κώλυμα (άρθρο 293 παρ. 3 του ν. 4700/2020).

Άκουσε την εισήγηση του Συμβούλου Δημητρίου Πέππα και αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

### **Σκέφθηκε κατά τον νόμο**

**1.** Οι υπό κρίση προσφυγές νομίμως επανεισάγονται ενώπιον της μείζονος Ολομέλειας του Δικαστηρίου, μετά την έκδοση της ... απόφασής της.

**2.** Με την ως άνω απόφαση κρίθηκε, μεταξύ άλλων, ότι μεταξύ των λόγων αποκλεισμού οικονομικού φορέα περιλαμβάνεται και η αθέτηση των υποχρεώσεων του σχετικά με την καταβολή φόρων και εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Η μη συνδρομή των ως άνω λόγων αποκλεισμού πρέπει να αποδεικνύεται ότι συντρέχει σωρευτικά κατά την υποβολή της προσφοράς, κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης και κατά την υπογραφή της σύμβασης, αφορά δε και τους τρίτους, στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται ο προσφέρων, οι οποίοι σύμφωνα με ρητές και σαφείς διατάξεις της διακήρυξης, αφενός πρέπει να υποβάλουν ξεχωριστό ΕΕΕΣ για την προκαταρκτική απόδειξη αυτής (12.2.4) αφετέρου να υποβάλουν δικαιολογητικά αντίστοιχα με τα δικαιολογητικά κατακύρωσης του προσωρινού αναδόχου, ήτοι δικαιολογητικά που να πιστοποιούν τη φορολογική και ασφαλιστική τους ενημερότητα και κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς. Διαπίστωσε δε περαιτέρω το Δικαστήριο ότι από τα προσκομιζόμενα στοιχεία δεν προέκυπτε ότι οι τρίτοι –δανείζοντες εμπειρία στην προσωρινή ανάδοχο ήταν φορολογικά ενήμεροι κατά την υποβολή της προσφοράς, ορισμένοι δε εξ αυτών δεν προέκυπτε ότι ήταν και ασφαλιστικά ενήμεροι κατά τον ίδιο χρόνο. Για το λόγο αυτό το Δικαστήριο ανέβαλε την έκδοση οριστικής απόφασης, προκειμένου να προσκομιστούν τα ελλείποντα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας (βλ. σκέψεις 42 και 59 της ως άνω απόφασης).

3. Ειδικότερα, με την ως άνω απόφαση το Δικαστήριο έκρινε αναγκαίο, για την ασφαλή διάγνωση της υπόθεσης και τη μόρφωση πλήρους δικανικής πεποίθησης, να αναβάλει την έκδοση οριστικής απόφασης επί των ένδικων προσφυγών προκειμένου, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, να προσκομιστούν με επιμέλεια των προσφευγουσών πιστοποιητικά φορολογικής ενημερότητας που να καλύπτουν τον χρόνο υποβολής της προσφοράς (...) για τους: ..., ..., ..., ..., ..., ... και ... [για τη Διεύθυνση ... (...)] και ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... και ... [για τη Διεύθυνση ... (...)], καθώς και πιστοποιητικά ασφαλιστικής ενημερότητας που να καλύπτουν τον χρόνο υποβολής της προσφοράς (...) για τους ... και ... (για τη ...) και ..., ... και ... (για τη ...).

4. Σε εκτέλεση της απόφασης αυτής, μόνον για δύο από τους ανωτέρω προσκομίστηκαν τα αιτηθέντα πιστοποιητικά και, συγκεκριμένα, για τους: 1) ..., για τον οποίο προσκομίστηκε το ... με ημερομηνία ... αποδεικτικό ενημερότητας για χρέη προς το Δημόσιο με ισχύ έως ... και 2) ..., μόνον ως προς την ασφαλιστική ενημερότητα, για τον οποίο προσκομίστηκε «αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας και πιστοποιητικό υπολειπόμενης οφειλής ...», με ισχύ έως ..., με το οποίο βεβαιώνεται ότι έχει υπαχθεί σε ρύθμιση οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών του ν. 4152/2013. Ως προς τους λοιπούς προσκομίστηκαν ένορκες βεβαιώσεις ενώπιον συμβολαιογράφου, με τις οποίες βεβαιώνουν ότι ήταν φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμεροι στις ... (ημερομηνία υποβολής της προσφοράς), αιτήματα προς την Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) για την έκδοση πιστοποιητικών φορολογικής ενημερότητας και τις απαντήσεις της ως άνω Υπηρεσίας ότι δεν εκδίδονται πιστοποιητικά φορολογικής ενημερότητας για τρία χρόνια πριν, όπως τα ζητηθέντα και προσκομισθέντα έγγραφα παρατίθενται αναλυτικά στον κατωτέρω πίνακα:

Διεύθυνση Περιφέρειας	Όνοματεπώνυμο	Ποια ενημερότητα ζητούνταν σύμφωνα με την Απ. Ολ. 310/2022	Έγγραφα που προσκομίστηκαν
...	...	Φορολογική	1) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας (σχετ. 1) 2) ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά ενήμερος την ... (σχετ. 2)
	...	Φορολογική και ασφαλιστική	1) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης εισπράξεων έως ... (σχετ. 3) 2) απάντηση ΑΑΔΕ περί ασάφειας αιτήματος (σχετ. 4) 3) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας ή κατάστασης

			<p>στοιχείων εισπράξεων (σχετ. 5)</p> <p><b>4)</b> αρνητική απάντηση ΑΑΔΕ για ικανοποίηση αιτήματος (σχετ. 5α)</p> <p><b>5)</b> ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερος την ... (σχετ. 5β)</p>
--	--	--	--

Διεύθυνση Περιφέρειας	Όνοματεπώνυμο	Ποια ενημερότητα ζητούνταν σύμφωνα με την Απ. Ολ. 310/2022	Έγγραφα που προσκομίστηκαν
	...	Φορολογική και ασφαλιστική	<p><b>1)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας και κατάστασης εισπράξεων έως ... (σχετ. 6)</p> <p><b>2)</b> απάντηση ΑΑΔΕ ότι δεν εκδίδεται φορολογική ενημερότητα για τρία χρόνια πριν (σχετ. 7)</p> <p><b>3)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως ... (σχετ. 8)</p> <p><b>4)</b> εκτύπωση από τον e-ΕΦΚΑ με τις οφειλόμενες εισφορές για το ... και τις ισόποσες καταβολές αυτών (σχετ. 9) από την οποία δεν προκύπτει ούτε έγιναν οι καταβολές</p> <p><b>5)</b> ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά ενήμερος την ... (σχετ. 10)</p>

	...	Φορολογική	ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά ενήμερος την ... (σχετ. 11)
	...	Φορολογική	1) αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας από την ΑΑΔΕ με ισχύ έως ... (σχετ. 12) 2) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας ή κατάστασης στοιχείων εισπράξεων (σχετ. 13)
	...	Φορολογική	1) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως ... (σχετ. 14) (στο υπόμνημα αναφέρεται ότι το αίτημα αφορά χορήγηση φορολογικής ενημερότητας) 2) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως ... (σχετ. 15) 3) απαντήσεις ΑΑΔΕ επί των ανωτέρω αιτημάτων για τηλεφωνική επικοινωνία (σχετ. 16 και 17) 4) ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά ενήμερη την ... (σχετ. 18)
	...	Φορολογική	1) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας ή κατάστασης στοιχείων εισπράξεων (σχετ. 19) 2) απάντηση ΑΑΔΕ για τηλεφωνική επικοινωνία με το Τμήμα Δικαστικού και Νομικής Υποστήριξης (σχετ. 20) 3) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως ... (σχετ. 21) 4) ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά ενήμερος την ... (σχετ. 22)

Διεύθυνση Περιφέρειας	Όνοματεπώνυμο	Ποια ενημερότητα ζητούνταν σύμφωνα με την Απ. Ολ. 310/2022	Έγγραφα που προσκομίστηκαν
...	...	Φορολογική	1) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας και απάντηση ΑΑΔΕ για τηλεφωνική επικοινωνία (σχετ. 23) 2) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως ... (σχετ. 24) 3) ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά ενήμερος την ... (σχετ. 25)
	...	Φορολογική και ασφαλιστική	1) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας ή κατάστασης στοιχείων εισπράξεων και απάντηση ΑΑΔΕ για αδυναμία έκδοσης των αιτούμενων εγγράφων (σχετ. 26) 2) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης

			<p>στοιχείων εισπράξεων έως ... (σχετ. 27)</p> <p><b>3)</b> απάντηση ΑΑΔΕ ότι το αίτημά του έχει ήδη απαντηθεί (σχετ. 28)</p> <p><b>4)</b> εκτύπωση από τον e-ΕΦΚΑ με τις οφειλόμενες εισφορές για το ... και τις ισόποσες καταβολές αυτών (σχετ. 29) από την οποία δεν προκύπτει πότε έγιναν οι καταβολές</p> <p><b>5)</b> ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερος την ... (σχετ. 30)</p>
	...	Φορολογική	<p><b>1)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας ή κατάστασης στοιχείων εισπράξεων την ... (σχετ. 31)</p> <p><b>2)</b> απάντηση ΑΑΔΕ ότι δεν βγαίνει ΑΦΕ με παλιά ημερομηνία (σχετ. 32)</p> <p><b>3)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως ... (σχετ. 27)</p> <p><b>4)</b> απάντηση ΑΑΔΕ ότι είναι φορολογούμενος στη ΔΟΥ ... και θα πρέπει να απευθύνει εκεί το αίτημά του (σχετ.34)</p> <p><b>5)</b> ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά ενήμερος την ... (σχετ. 35)</p>

Διεύθυνση Περιφέρειας	Όνοματεπώνυμο	Ποια ενημερότητα ζητούνταν σύμφωνα με την Απ. Ολ. 310/2022	Έγγραφα που προσκομίστηκαν
	...	Φορολογική	<p><b>1)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας ή κατάστασης στοιχείων εισπράξεων και απάντηση ΑΑΔΕ ότι απαιτείται τηλεφωνική επικοινωνία (σχετ. 36)</p> <p><b>2)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως ... (σχετ. 37)</p> <p><b>3)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως ... (σχετ. 38)</p> <p><b>4)</b> ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά ενήμερος την ... (σχετ. 39)</p>
	...	Φορολογική και ασφαλιστική	<p><b>1)</b> αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας και πιστοποιητικό υπολειπόμενης οφειλής με ημερομηνία έκδοσης ..., με το οποίο βεβαιώνεται ότι έχει υπαχθεί σε ρύθμιση οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών (σχετ. 40)</p> <p><b>2)</b> εκτυπώσεις από τον e- ΕΦΚΑ με τις οφειλόμενες εισφορές για το ... και τις ισόποσες</p>

			καταβολές αυτών (σχετ. 41, 42, 43) από τις οποίες δεν προκύπτει πότε έγιναν οι καταβολές <b>3)</b> ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερος την ... (σχετ. 44)
	...	Φορολογική	<b>1)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας ή κατάστασης στοιχείων εισπράξεων την ... και απάντηση της ΑΑΔΕ για αδυναμία έκδοσης των αιτούμενων εγγράφων για παρελθόντα χρόνο (σχετ. 45) <b>2)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως .. (σχετ. 46) <b>3)</b> απάντηση ΑΑΔΕ ότι το αίτημα παρελήφθη (σχετ. 47) <b>4)</b> ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά ενήμερος την ... (σχετ. 48)

Διεύθυνση Περιφέρειας	Όνοματεπώνυμο	Ποια ενημερότητα ζητούνταν σύμφωνα με την Απ. Ολ. 310/2022	Έγγραφα που προσκομίστηκαν
	...	Φορολογική	<b>1)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας ή κατάστασης στοιχείων εισπράξεων την ... (σχετ. 49) <b>2)</b> απάντηση ΑΑΔΕ ότι δεν υπάρχει δυνατότητα χορήγησης αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας σε παρελθόντα χρόνο, ενώ όσον αφορά την κατάσταση στοιχείων εισπράξεων για οφειλές βεβαιωμένες από την υπηρεσία αυτή θα πρέπει να αναφέρεται στο αίτημα για ποιον λόγο την ζητάει, τον φορέα που θα την καταθέσει, για ποιο είδος φόρο θέλει, καθώς και οποιαδήποτε άλλη χρήσιμη πληροφορία (σχετ. 50) <b>3)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως ... και απάντηση ΑΑΔΕ να επανέλθει με νέο mail παρέχοντας απαραίτητες διευκρινίσεις για την ουσία του αιτήματός της (σχετ. 51) <b>4)</b> απάντηση ΑΑΔΕ ότι το αίτημα έχει καταχωρηθεί επιτυχώς (σχετ.52) <b>5)</b> ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά ενήμερη την ... (σχετ. 53)
	...	Φορολογική και ασφαλιστική	<b>1)</b> αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση φορολογικής ενημερότητας ή κατάστασης

			<p>στοιχείων εισπράξεων την ... και απάντηση της ΑΑΔΕ για αδυναμία έκδοσης των αιτούμενων εγγράφων για παρελθόντα χρόνο (σχετ. 54)</p> <p>2) αίτημα προς ΑΑΔΕ για χορήγηση κατάστασης στοιχείων εισπράξεων έως ... (σχετ. 55)</p> <p>3) απάντηση ΑΑΔΕ ότι τα στοιχεία πληρωμών μπορούν να αντληθούν μέσω της ιστοσελίδας της ΑΑΔΕ (σχετ. 56)</p> <p>4) εκτύπωση από τον e- ΕΦΚΑ του λογαριασμού ασφάλισης του .. για την χρονική περίοδο από ... έως .. (σχετ. 57)</p> <p>5) ένορκη βεβαίωση ενώπιον Συμβολαιογράφου με την οποία βεβαιώνεται ότι ήταν φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερος την ... (σχετ. 58)</p>
--	--	--	---

5. Ο προβαλλόμενος, καθ' ερμηνεία του από ... υπομνήματος της δεύτερης προσφεύγουσας ισχυρισμός ότι οι προσκομισθείσες ένορκες βεβαιώσεις πρέπει να ληφθούν υπόψη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 247 του ν. 4700/2020, αντί των μη προσκομισθέντων πιστοποιητικών, λαμβανομένου υπόψη ότι υπήρχε αδυναμία έκδοσής τους για παρελθόντα χρόνο πέραν του τριμήνου, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Και τούτο διότι οι ως άνω ένορκες βεβαιώσεις έχουν παρόμοια αποδεικτική ισχύ με την ενσωματούμενη στο «Ενιαίο Ευρωπαϊκό Έγγραφο Σύμβασης» (ΕΕΕΣ) υπεύθυνη δήλωση, η οποία λειτουργεί ως προκαταρκτική απόδειξη ότι οι οικονομικοί φορείς δεν βρίσκονται σε μια από τις καταστάσεις, λόγω των οποίων μπορούν να αποκλεισθούν από τον διαγωνισμό (μεταξύ των οποίων και η έλλειψη φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς τους), αλλά δεν καταργεί την προβλεπόμενη από τον νόμο και τη διακήρυξη υποχρέωση του οικονομικού φορέα που αναδεικνύεται προσωρινός ανάδοχος να αποδείξει με την προσκόμιση των οικείων πιστοποιητικών τη μη συνδρομή του λόγου αποκλεισμού (για τον ίδιο και για τους τρίτους, στις ικανότητες των οποίων στηρίζεται), κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς, μεταθέτοντας απλά το χρονικό σημείο προσκόμισης των σχετικών, αναγόμενων στον χρόνο υποβολής της προσφοράς, αποδεικτικών στοιχείων (... απόφαση της μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου). Η κρίση αυτή δεν αναιρείται από το γεγονός ότι, σύμφωνα με την ΑΑΔΕ, υπάρχει αδυναμία έκδοσης πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας για παρελθόντα χρόνο πέραν του τριμήνου. Και τούτο διότι τα επίμαχα πιστοποιητικά φορολογικής και ασφαλιστικής ενημερότητας έπρεπε να είχαν εκδοθεί κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς και συμπλήρωσης του ΕΕΕΣ, ανεξαρτήτως της κατά χρόνο υποχρέωσης προσκόμισης αυτών.

6. Τέλος, δεν μπορούν να γίνουν δεκτές οι ως άνω ένορκες βεβαιώσεις ούτε σύμφωνα με το άρθρο 80 του ν. 4412/2016, καθόσον η διάταξη αυτή τυγχάνει εφαρμογής στις περιπτώσεις που δεν εκδίδονται από



το οικείο Κράτος – μέλος ή χώρα τα ως άνω πιστοποιητικά και όχι στις περιπτώσεις, που εκδίδονται μεν αλλά δεν έχουν εκδοθεί εγκαίρως στον προσήκοντα χρόνο υποβολής της προσφοράς, όπως στην προκειμένη περίπτωση.

7. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, εφόσον οι προσφεύγουσες δεν προσκόμισαν τα αιτηθέντα με την ... απόφαση του Δικαστηρίου αυτού πιστοποιητικά, οι δε λοιποί προβληθέντες με τις κρινόμενες προσφυγές λόγοι έχουν ήδη απορριφθεί με την ως άνω απόφαση, στην οποία γίνεται παραπομπή με την παρούσα, προς αποφυγή περιττών επαναλήψεων, οι κρινόμενες προσφυγές αναθεώρησης πρέπει να απορριφθούν.

8. Μειοψήφησαν οι Αντιπρόεδροι Άννα Λιγωμένου και Γεωργία Μαραγκού και οι Σύμβουλοι Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Θεολογία Γναρδέλλη και Αγγελική Πανουτσακοπούλου, οι οποίες διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Η ... απόφαση της Μείζονος Ολομέλειας παρέμεινε ανεκτέλεστη, χωρίς να προκύπτει υπαιτιότητα ως προς αυτό των προσφευγουσών, οι οποίες προέβησαν στις από μέρους τους απαιτούμενες ενέργειες προς τον σκοπό της εκτέλεσης της εν λόγω απόφασης, καθώς πέραν των προαναφερόμενων ένορκων βεβαιώσεων ενώπιον συμβολαιογράφου και λοιπών στοιχείων, προσκομίζουν και τα κρίσιμα σχετικά αιτήματά τους προς την ΑΑΔΕ, τα οποία όμως δεν ικανοποιήθηκαν από την εν λόγω αρχή. Δοθέντος όμως ότι η εκτέλεση των αποφάσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν είναι δυνητική αλλά υποχρεωτική (βλ. άρθρα 227, 251 και 254 παρ. 1 σε συνδυασμό με άρθρο 336 της Δικονομίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου - ν. 4700/2020, Α'127), κάθε δε δημόσια αρχή ή νομικό ή φυσικό πρόσωπο υποχρεούνται να παρέχουν στο Δικαστήριο τις πληροφορίες και τα στοιχεία που τους ζητούνται εντός της εκάστοτε τασσόμενης προθεσμίας, πρέπει να αναβληθεί εκ νέου η έκδοση οριστικής κρίσης, προκειμένου να διενεργηθούν τα αναγκαία για την εκτέλεση της ως άνω απόφασης της Ολομέλειας και προεχόντως να κληθεί η ΑΑΔΕ να προβεί στις από μέρους της απαιτούμενες ενέργειες για την εκτέλεση της απόφασης αυτής. Η γνώμη, όμως, αυτή δεν εκράτησε.

#### **Για τους λόγους αυτούς**

Απορρίπτει τις προσφυγές αναθεώρησης: α) Της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία ... και τον διακριτικό τίτλο ... ή ... και β) Της ένωσης οικονομικών φορέων «...». Και

Διατάσσει την κατάπτωση των κατατεθέντων από τις προσφεύγουσες παραβόλων υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε σε τηλεδιάσκεψη, στις 18 Απριλίου 2022.

**Η ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

**ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΧΑΚΗ**

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΕΠΠΑΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 25 Ιουλίου 2022.  
(βλ. πρακτικό δημοσίευσης με όμοια ημερομηνία).

**Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ**

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΗΣ**